

Minilektion med tema barn som upplever våld

Introduktion för lärare

Innan ni börjar

- Starta med att läsa igenom stödmaterialet.
- Läs introduktionen och de utdrag ur läroplanen kring normer och värden som finns där.
- Förbered lektionen tillsammans. Använd er av stödfrågorna eller egna diskussionsfrågor.
- Fundera över hur ni ska kommunicera innehållet till elevernas vårdnadshavare så att ni alla är överens om hur detta ska ske.

Förberedelser

- Fundera över om ni i personalgruppen är väl förberedda för att möta barns berättelser om våld. Vad behöver ni förbereda för att alla ska känna sig trygga med att göra en orosanmälan?
 - Se över skolans rutiner för orosanmälan och säkerhetsställ att all personal på skolan vet vad som föranleder en orosanmälan och hur den ska utföras.
 - Reflektera tillsammans över begreppet våld. Hur ska skolan kunna stötta de elever som lever med våld i hemmet?
 - Vad innebär våld i en skolmiljö?
 - Vilka normer kan ligga bakom att elever använder våld mot varandra?
 - Är alla bekanta med regeringens strategi för att mäns våld mot kvinnor ska upphöra? Vad innebär det för skolans verksamhet?
 - Vad kan vi som skola göra för att förebygga våld?
-

Om Orange day

En av tre kvinnor utsätts för våld under sin livstid

Våld mot kvinnor och flickor är ett utbrett folkhälsoproblem och en allvarlig kränkning av de mänskliga rättigheterna. Miljontals kvinnor lever i länder där våld mot kvinnor inte är ett brott och i alltför många fall leder våldet till att kvinnor och flickor mister sina liv. Våld mot kvinnor har många former – i hemmet, i nära relation, sexuella trakasserier, näthat, kvinnlig könsstympning, barnäktenskap, trafficking, sexuellt våld i krig och mord.

Vad är Orange Day?

Orange Day är dagen då FN uppmanar hela världen att manifesteras och uppmärksamma våld mot kvinnor. Som en ljus och optimistisk färg representerar orange en värld fri från våld mot kvinnor och flickor. 25 november – Internationella dagen för avskaffandet av våld mot kvinnor instiftades av FN:s generalförsamling år 1999. Orange Day kampanjen startades år 2008 av FN:s dåvarande generalsekreterare som utnämnde den 25:e varje månad till Orange Day (<https://www.unwomen.se/engagera-dig/kampanjer/orange-day/>).

Våld mot barn

Våld riktat mot barn kan ha allvarliga konsekvenser för deras utveckling, både på kort och lång sikt. Alla barn som utsätts för våld påverkas och reagerar, även om inte alla uppvisar omedelbara symtom eller problem. Risken för att barn ska utveckla olika svårigheter och symtom ökar om de utsätts för våld vid upprepade tillfällen eller ställs inför olika våldsamma situationer.

I Sverige är det straffbart att låta barn bevittna våld (lag 2014:406). Att barn bevittnar våld i hemmet är lika skadligt som att barnet själv blir slaget.

Många barn i Sverige har erfarenheter av att utsättas för våld. Andra barn växer upp nästan helt skyddade från våld.

Lästips

<https://www.jagvillveta.se/forskola/brott-och-signaler>

[faktablad-barnfridsbrottet.pdf \(aklagare.se\)](https://www.jagvillveta.se/forskola/brott-och-signaler/faktablad-barnfridsbrottet.pdf)

<https://www.statensmedierad.se/rapporter-och-analyser/material-rapporter-och-analyser/utsatt-pa-internet>

<https://www.bris.se/>

Stödmaterial och webbkurser med tema våld i nära relation eller annan våldsutsatthet

Webbutbildning våld mot barn:

<https://barnafrid.se/basprogram/>

”Inget våld mot barn är motiverat, och allt våld mot barn kan förebyggas.”

– FN:s Barnrättskommitté

Stöd för dig är utsatt för våld eller orolig för en anhörig

[Kvinnofridslinjen](#) – Kvinnofridslinjen är en nationell stödtelefon för kvinnor som utsatts för hot, våld eller sexuella övergrepp. Du som möter våldsutsatta i ditt arbete kan ringa till Kvinnofridslinjen för att få stöd. Du kan även hänvisa våldsutsatta att ta kontakt med Kvinnofridslinjen.

[Välj att sluta](#) – En telefonlinje riktad till personer som utövar eller riskerar att utöva våld i en nära relation. Du som är yrkesverksam kan ringa telefonlinjen om du har frågor om hur de arbetar eller vilka verksamheter för våldsutövare som finns i närheten av dig.

<https://unizon.se/>

<https://www.roks.se/>

<https://somaya.se/>

[Startsida - Hedersförtryck \(hedersfortryck.se\)](#)

Lektion för elever

©2023 Eva Media AB & Art by Turi

1. Börja med bilden som handlar om mobbning. Förklara för eleverna att det som brukar kallas för mobbning är ofta någon form av våld. Det kan vara fysiskt våld som gör ont på kroppen. Det kan också vara psykiskt våld som elaka ord, blickar och taskiga sms.
2. För äldre elever: Låter eleverna diskutera när de tror att ett mobbande beteende blir brottsligt och ska anmälas till polisen.

Detta är polisens definitioner av brott i skolan:

Misshandel är saker som gör ont på kroppen som till exempel slag och sparkar

Förtal är när någon sprider falska rykten som gör att man mår jättedåligt.

Övergrepp i rättssak är när någon säger att man inte får anmäla till polisen och hotar med att göra en illa om man gör det.

Olaga hot är när någon hotar och säger att de ska göra illa någon.

Ofredande är när någon gör något obehagligt till exempel knuffar eller håller fast.

Mobbing kan också ske på nätet.

Både vuxna och barn tycker brukar tycka att är roligt och bra att ha tillgång till internet.

- Diskutera och skriv upp: Vad brukar ni göra på internet? Vad kan man använda olika appar till?
- Vilka bra och dåliga saker finns det med att använda internet?

Precis som det inte är ok att mobba eller slå någon i skolan så är det inte heller okej att mobba någon på internet. När någon skriver elaka saker på nätet kallas det för näthat. När man har kontakt med personer man inte känner på internet så ska man vara försiktig med att berätta saker om sig själv för del vuxna ljuger och låtsas att de är barn fast de är vuxna. När vuxna tar kontakt med barn på det sättet kallas det för grooming.

3. Prata om att om man är med om mobbning i skolan eller på nätet kan man känna på olika sätt. Många får ont i magen och känner sig oroliga för att gå till skolan. En del blir tysta och blyga, andra blir arga. Man kan känna sig rädd och ledsen. Prata om att alla har rätt att känna sig trygg i skolan. Det är bra att prata med någon vuxen om man är rädd eller om någon gjort en illa. Man kan prata med en förälder, lärare, skolkurator eller någon annan vuxen som man litar på. [Man kan också ringa till BRIS](#). De vuxna i skolan ska se till att ingen blir slagen, sparkad eller hotad. Om de vuxna i skolan får veta att någon är med om våld måste de göra allt för att det inte ska hända igen.

4. Visa bilderna.

Prata om att när man är ett barn behöver man mycket hjälp och stöd av vuxna. Både från de vuxna som man har hemma, det kan vara ens föräldrar eller andra vuxna som finns hemma. Om du går på en fritidsaktivitet som t.ex. idrott eller dans eller annat så måste de vuxna som jobbar där också vara snälla.

Förklara att i skolan finns det vuxna som arbetar som lärare eller på fritids, i köket och med andra saker. De ska hjälpa barn när de behöver det. Var tydlig med att:

- Vuxna får inte skrika på barn så att de blir rädda.
- Vuxna får inte ta hårt i barn eller skrämma dem.
- Vuxna får inte ignorera barn eller låtsas som att de inte finns.
- Vuxna får inte ta sönder eller kasta barns saker.

När vuxna gör sådana saker mot en elev så är det en kränkning. Då ska eleven prata med någon annan vuxen och berätta vad som har hänt. Eleven har rätt att få hjälp!

Förklara att vissa saker bestämmer man som barn och andra saker bestämmer vuxna. De vuxna ska förklara saker för eleverna som de inte förstår, hjälpa dem med deras frågor, stötta dem när de är ledsna och uppmuntra dem och visa dem kärlek och omsorg.

Titta på bilderna och prata om hur barnen på bilderna känner sig. Skapa ett tillåtande klimat i klassrummet där barnen får lov att dela med sig av sina tankar, funderingar och känslor.

5. Visa bilden.

För länge sen fick lärarna lov att slå barn i skolan när de inte lyssnade. Det får man inte göra idag. Ingen får lov att slå andra. Inte i skolan och inte hemma.

- Vad händer på bilden tror ni? Hur känns det för den som blir slagen?
- Hur är man en bra kompis?
- Vad ska man göra om någon slår en eller gör andra saker som inte är okej?

6. Diskutera!

- Brukar det vara någon vuxen med om du spelar spel hemma på din dator, TV eller Ipad där man slåss eller krigar?
- Varför tror du att vuxna har bestämt att man ska vara 18 år för att spela vissa spel?
- Vilka spel känner du till där man gör andra saker än att slåss eller kriga?

7. Visa bilden.

©2014 Eva Ohlsson & Turi Everett

Prata om att i en del familjer bråkar de vuxna mycket och det kan faktiskt hända att vuxna slåss. I varje klass brukar det finnas flera barn som har en vuxen i familjen som blir arg på ett sådant sätt att barn kan bli rädda. Den vuxna kanske skriker på ett otäckt sätt eller slåss. Det kan vara en mamma eller en pappa och ibland ett syskon. Ibland vågar inte barnen berätta för någon i skolan vad som händer hemma. Då vet inte de vuxna i skolan att barnet har det jobbigt hemma.

Det är aldrig barns fel när vuxna gör andra illa. Vuxna vet att man inte får göra så. Om vuxna gör illa någon ändå kan de behöva hjälp så att de slutar. Det är bra om man kan berätta för en vuxen som man litar på. Det är bra om flera vuxna får veta hur det är hemma. Då är det många som kan hjälpa.

8. Nu har ni pratat om något som kanske kan kännas lite svårt och tungt att prata om. Ibland kan det kännas bra att rita en bild om det som man har lyssnat på. Om barnen vill kan de rita något av det som ni pratade om och som de tänkte extra mycket på. Eller så ritar de något helt annat. En idé är att använda orange färg och sedan göra ett collage eller en utställning för att uppmärksamma Orange day på skolan.

Involvera vårdnadshavare

Involvera vårdnadshavarna i skolans arbete genom att bjuda in till dialog kring ämnet. Berätta om skolans arbete för att skydda barn som upplever våld och informera om orosanmälan. Berätta om konsekvenserna det kan få för barn att uppleva våld.

Förslag på frågor att utgå från i en dialog:

- Hur kan jag som vårdnadshavare sätta bra gränser för mitt barn utan att begränsa?
 - Hur kan jag som vårdnadshavare visa mina barn att jag är närvarande och lyssnar på det som barnet berättar?
-